C/2025/3975

2025.8.20.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. július 8.)

Belgium gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2025/3975)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

Általános szempontok

(1) A 2024. április 30-án hatályba lépett (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában. A rendelet továbbá előmozdítja a költségvetési politikával kapcsolatos nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabb és következetesebb végrehajtást irányoz elő. Minden tagállamnak be kell nyújtania a Tanács és a Bizottság számára egy nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet, amely a nemzeti jogalkotási ciklus hosszától függően egy négy- vagy ötéves időszak költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza. Az e tervekben foglalt nettó kiadási ([2]) pályának meg kell felelnie a rendelet követelményeinek, többek között arra vonatkozóan, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát a rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

([1]) HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

(2) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]), amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: RRF), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az RRF reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az RRF elősegíti a gazdasági és társadalmi helyreállítást, egyúttal fenntartható reformokat és beruházásokat mozdít elő, mindenekelőtt a zöld és a digitális átállás ösztönzése, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tétele terén. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének további végrehajtását.

(3) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segít megteremteni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, ugyanakkor hozzájárul a megújuló energiaforrások elterjedéséhez, valamint az energiatárolási kapacitások és az energiahatékonyság növeléséhez. Belgium új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(4) Belgium 2021. április 30-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az említett rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság – az V. mellékletben foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 13-án elfogadta a Belgium helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([5]), amelyet 2023. december 8-án módosított a 18. cikk (2) bekezdése alapján a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([6]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – a 24. cikk (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Belgium kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A teljesítés akkor tekinthető kielégítőnek, ha az egyes reformok vagy beruházások korábbi mérföldköveinek és céljainak elérése terén nem történt visszalépés.

(5) A Tanács 2025. június 20-án a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Belgium nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([7]). Az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkével és 36. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban benyújtott terv a 2025–2029-es időszakra vonatkozik, és hét évre elosztott költségvetési kiigazítást mutat be.

(6) A Bizottság 2024. november 26-án az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2025. évi jelentést, amelyben Belgiumot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2025. május 13-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([9]), 2025. március 10-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) A Tanács végrehajtási határozata (2021. július 13.) Belgium helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 10161/2021).

([6]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) a Belgium helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. július 13-i tanácsi végrehajtási határozat módosításáról (ST 15570/2023).

([7]) A Tanács ajánlása (2025. június 20.) Belgium nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/3698, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

([9]) A Tanács ajánlása (2025. május 13.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2025/2782, 2025.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az EU globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű meghatározza a fenntartható gazdasági növekedés három transzformatív tényezőjét: i. innováció; ii. dekarbonizáció és versenyképesség; és iii. biztonság. Az innovációs szakadék megszüntetése érdekében az EU az ipari innováció ösztönzésére, az induló innovatív vállalkozások növekedésének támogatására – például az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégiához hasonló kezdeményezések révén –, valamint a mesterséges intelligenciához és a kvantumszámításhoz hasonló fejlett technológiák alkalmazásának előmozdítására törekszik. A zöldebb gazdaság érdekében a Bizottság felvázolta a megfizethető energiára vonatkozó átfogó cselekvési tervet és a tisztaipar-megállapodást, amelyek biztosítják, hogy a tiszta energiára való átállás költséghatékony és a versenyképességet elősegítő maradjon, különösen az energiaigényes ágazatokban, és ösztönözze a növekedést. A túlzott függőségek csökkentése és a biztonság növelése érdekében az Unió eltökélt szándéka, hogy megerősítse a globális kereskedelmi partnerségeket, diverzifikálja az ellátási láncokat, és biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és a tiszta energiaforrásokhoz való hozzáférést. E prioritások megvalósítását olyan horizontális támogató eszközök segítik, mint például a szabályozás egyszerűsítése, az egységes piac elmélyítése, a versenyképesség finanszírozása, a megtakarítási és beruházási unió, a készségek és a minőségi munkahelyek előmozdítása, valamint az uniós szakpolitikák jobb összehangolása. A versenyképességi iránytű igazodik az európai szemeszterhez, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, így egységes megközelítésbe helyezve a gazdasági kormányzást, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(8) 2025-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az RRF végrehajtásával párhuzamosan valósul meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. Ezek az országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikkével összhangban módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelésének tekintetében is.

(9) A 2019–2024-es országspecifikus ajánlásokban azonosított releváns kihívásokat is figyelembe véve a 2025. évi országspecifikus ajánlások azokkal a legfontosabb gazdaságpolitikai kihívásokkal foglalkoznak, amelyeket a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések nem kezelnek kielégítően.

(10) A Bizottság 2025. június 4-én közzétette a Belgiumra vonatkozó 2025. évi országjelentést. Ebben értékelte a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Belgium által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Belgium általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Belgium előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Belgium milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

Az elért eredményekről szóló éves jelentés értékelése

(11) A Tanács 2025. június 20-án Belgium esetében a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 3,6 %, 2026-ban 2,5 %, 2027-ben 2,5 %, 2028-ban 2,1 %, 2029-ben pedig 2,1 %, ami a 2024-es referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 3,6 %, 2026-ban 6,1 %, 2027-ben 8,8 %, 2028-ban 11,1 %, 2029-ben pedig 13,4 %. A 2025 és 2029 közötti időszakban a nettó kiadások e maximális növekedési rátái egybeesnek az 1467/97/EK tanácsi rendelet ([10]) 3. cikkének (4) bekezdése szerinti korrekciós pályával, amint azt a Tanács a túlzott költségvetési hiány megszüntetése céljából 2025. június 20-án ajánlotta ([11]), amely ajánlás a túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről szóló, 2025. január 21-i tanácsi ajánlás ([12]) helyébe lépett. Belgium 2025. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló éves jelentését ([13]), amelyben beszámolt a 2025. január 21-i tanácsi ajánlás nyomán a túlzott hiány megszüntetése érdekében hozott intézkedésekről, a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások megvalósításáról, valamint az európai szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlásokban azonosított fő kihívások kezelését célzó reformok és beruházások végrehajtásáról. Belgiumnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépültek.

([10]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

([11]) A Tanács ajánlása (2025. június 20.) a Belgiumban fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről [ST 10166/25].

([12]) A Tanács ajánlása 2025. január 21. a Belgiumban fennálló túlzott hiány megszüntetéséről [5032/25].

([13]) Az elért eredményekről szóló 2025. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

(12) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt aktiválását ajánlotta, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Belgium 2025. április 30-i kérése nyomán a Tanács a Bizottság ajánlása alapján 2025. július 8–i ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Belgium számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól, és túllépje azokat ([14]).

(13) Az Eurostat által hitelesített adatok ([15]) alapján Belgium GDP-arányos államháztartási hiánya a 2023. évi 4,1 %-ról 2024-ben 4,5 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2023. év végi 103,2 %-ról 2024 végére 104,7 %-ra nőtt. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2024 vonatkozásában a nettó kiadások 4,2 %-os növekedésének felelnek meg. Az elért eredményekről szóló éves jelentésben Belgium a nettó kiadások 2024. évi növekedését 3,9 %-ra becsüli. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([16]) 2024-ben expanzív volt, a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben.

(14) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint a Belgium költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2025-ben a reál-GDP 1,2 %-os növekedésével számol, míg a HICP-infláció 2025-ben várhatóan 2,8 % lesz. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2025-ben 0,8 %-kal, 2026-ban pedig 0,9 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2025-ben 2,8 %, 2026-ban pedig 1,8 % lesz.

(15) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint az államháztartási hiány 2025-ben várhatóan a GDP 5,5 %-ára, míg a GDP-arányos államadósság 2025 végére 107,2 %-ra nő. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2025-ben 6,0 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2025-re a GDP 5,4 %-ának megfelelő költségvetési hiánnyal számol. A hiány 2025. évi növekedése főként az idősödéssel kapcsolatos költségekre, a védelemre és a kamatfizetésekre fordított kiadásokat tükrözi. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2025 vonatkozásában a nettó kiadások 5,0 %-os növekedésének felelnek meg. Ezek az előrejelzések azért tartalmaznak alacsonyabb értékeket a nettó kiadások növekedésére vonatkozóan, mint az elért eredményekről szóló éves jelentés, mivel a Bizottság előrejelzése szerint előreláthatólag kisebb lesz a kiadások növekedése a bruttó állóeszköz-felhalmozás és a folyó termelőfelhasználás terén, a diszkrecionális bevételcsökkentési intézkedések pedig csekélyebb hatást gyakorolnak. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2025-ben expanzív lesz, a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 107,1 %-ra nő. A GDP-arányos államadósság 2025. évi növekedése főként a költségvetési hiány tartósan magas szintjét tükrözi.

(16) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott államháztartási kiadások nagysága 2025-ben a GDP 0,1 %-a lesz, csakúgy mint 2024-ben. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Belgium államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(17) Belgium védelmi célú államháztartási kiadásai 2021-ben a GDP 0,9 %-át, 2022-ben a GDP 1,0 %-át, 2023-ban pedig a GDP 0,9 %-át tették ki ([17]). A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a védelmi kiadások 2024-ben a GDP 1,3 %-át, 2025-ben pedig 1,7 %-át teszik ki. Ez 2021-hez képest GDP-arányosan 0,8 százalékpontos növekedésnek felel meg. A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Belgium számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

([14]) A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Belgium számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL C, C/2025/3960, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([15]) Eurostat – Euromutatók, 2025.4.22.

([16]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

([17]) Eurostat, government expenditure by classification of functions of government (COFOG) (Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint). A COFOG és a NATO fogalommeghatározásai közötti módszertani különbségek miatt a COFOG meghatározásán alapuló kiadások eltérhetnek a NATO meghatározásán alapuló kiadásoktól.

(18) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint Belgiumban a nettó kiadások 5,0 %-os emelkedésére lehet számítani 2025-ben. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése alapján Belgium nettó kiadásainak növekedése 2025-ben várhatóan meghaladja a Bizottság által ajánlott korrekciós pályával meghatározandó maximális növekedési rátát, ami GDP-arányosan 0,7 %-os eltérésnek ([18]) felel meg. Az előrejelzett eltérés a védelmi kiadásokra vonatkozó jelenlegi előrejelzések alapján a nemzeti mentesítési rendelkezés által biztosított rugalmasságon belül van.

(19) Az elért eredményekről szóló éves jelentés nem tartalmaz a 2025 utáni időszakra vonatkozó költségvetési előrejelzéseket. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 5,5 %-ának megfelelő államháztartási hiányt valószínűsít. A hiány 2026. évi növekedése főként a magasabb kamatkiadásokat tükrözi. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2026-ban 3,0 %-kal nőnek. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2026-ban restriktív lesz, a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság a Bizottság szerint 2026 végére várhatóan 109,8 %-ra nő. A GDP-arányos államadósság 2026. évi növekedése főként a költségvetési hiány tartósan magas szintjét tükrözi.

(20) A Belgium középtávú tervének jóváhagyásáról szóló ajánlás meghatározza a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformokat és beruházásokat, azok végrehajtásának határidejével együtt. Ide tartoznak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti meglévő és fokozott intézkedések, például a nyugdíjreform és a közkiadások felülvizsgálata, valamint olyan további reformok és beruházások, mint a munkaerőpiaci reformok, az adóreform, a költségvetési koordináció és az üzleti környezet, valamint a szabályozás. A meghosszabbítást alátámasztó reformok és beruházások mind 2025. április 30. után esedékesek.

(21) Belgiumban magasak a hosszú távú költségvetési fenntarthatósági kockázatok ([19]). A kedvezőtlen kezdeti költségvetési helyzetet tetézi, hogy az idősödésről szóló 2024. évi bizottsági jelentés ([20]) szerint a nyugdíjkiadások a 2022 és 2070 közötti időszakban várhatóan GDP-arányosan – a 0,4 százalékpontos uniós átlaggal szemben – 3,5 százalékponttal nőnek. Belgium helyreállítási és rezilienciaépítési tervének része egy nyugdíjreform, amelynek célja e kihívás kezelésének elősegítése mellett például a rendszer társadalmi fenntarthatóságának javítása, annak ösztönzése, hogy a korai nyugdíjba vonulás feltételeit teljesítő munkavállalók továbbra is aktívak maradjanak a munkaerőpiacon, valamint a nyugdíjrendszerek közötti és az azokon belüli nagyobb fokú konvergencia biztosítása. Belgium a középtávú költségvetési-strukturális terve részeként és a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbításának alátámasztása érdekében vállalta, hogy e kihívás leküzdésére irányuló reformot hajt végre.

(22) A munkát terhelő adók (személyi jövedelemadók és társadalombiztosítási járulékok) minden jövedelmi szinten a legmagasabbak közé tartoznak az Unióban, ami a munkavállalás ellen ható pénzügyi tényezők kialakulásával jár. A második keresők esetében az olyan speciális adózási jellemzők, mint a „házassági hányados” ([21]), rövidebb munkaidőt vagy munkanélküliséget eredményez. A munkára nehezedő súlyos adóterhet számos bértámogatás ellensúlyozza, ami gazdasági hatékonysági problémákat okoz, és bonyolulttá teszi az adórendszert. Ezenkívül a fogyasztási adókból származó bevételek a héamentességek és a kedvezményes adókulcsok széles körű alkalmazása miatt elmaradnak az uniós átlagtól. A tőke adóztatásának kialakítása torzítja a befektetői magatartást, mivel az adók miatt túlzott mértékű befektetést idéz elő bizonyos eszköztípusoknál. Az adóterheknek a munkáról más adóalapokra való áthelyezése, valamint az adókiadások alkalmazásának visszaszorítása elősegítheti az adórendszer hatékonyabbá tételét és a munkavállalás ellen ható tényezők csökkentését. Belgium a középtávú költségvetési-strukturális terve részeként és a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbításának alátámasztása érdekében vállalta, hogy végrehajt bizonyos intézkedéseket, amelyekkel némi haladást érhet el az adózás jelentette kihívás leküzdése terén.

(23) A szociális ellátások kialakítása visszatartja az embereket attól, hogy munkát vállaljanak, vagy több órát dolgozzanak. Számos szociális ellátás státuszfüggő, nem pedig a rászorultságon alapul, ami hátráltatja az ellátási rendszer hatékonyságát. A munkanélküli ellátás időben korlátlan, és a tartósan munkanélküliek esetében nem a rászorultságon alapul, ami súlyosbítja a munkanélküliségi csapdát. A szociális ellátórendszer kialakításának megreformálásával és átláthatóbbá tételével erősíthetők a munkavállalásra ösztönző feltételek. Belgium a középtávú költségvetési-strukturális terve részeként és a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbításának alátámasztása érdekében vállalta, hogy a szociális ellátásokkal kapcsolatos kihívás leküzdésére irányuló reformot hajt végre.

([18]) 2026-tól ezek az összegek az (EU) 2024/1263 rendelet 22. cikkében létrehozott kontrollszámlán jelennek meg.
([19]) Európai Bizottság, 2024, Adósságfenntarthatósági figyelő.
([20]) Európai Bizottság és Gazdaságpolitikai Bizottság, 2024. évi jelentés az idősödésről, elérhető a következő internetcímen: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.
([21]) Belgium jövedelemfelosztási rendszert („házassági hányados”) alkalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a kereső partner szakmai tevékenységből származó jövedelmének egy részét a nem kereső partnerhez rendelje.

(24) A közkiadások összetétele és hatékonysága javítható azzal a céllal, hogy nagyobb teret kapjanak a közberuházások, amelyeknek a projektek jobb előkészítése is az előnyére válna. A GDP-arányos összes közkiadás Belgiumban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében a kormányzat valamennyi szintjén hozott bizonyos intézkedések ellenére továbbra is a legmagasabbak közé tartozik az euroövezeten belül. Ez arra utal, hogy van még lehetőség további kiadásalapú költségvetési kiigazításra, például kötelező megtakarítási célok elfogadásával. A kiadások felülvizsgálata és a szakpolitikák értékelése hozzájárulhat ahhoz, hogy Belgium prioritásként kezelje és javítsa a közkiadások hatékonyságát. Belgium a középtávú költségvetési-strukturális terve részeként és a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbításának alátámasztása érdekében vállalta, hogy végrehajt bizonyos intézkedéseket, amelyekkel némi haladást érhet el a közkiadások jelentette kihívás leküzdése terén.

(25) A hatékony költségvetési koordináció alapvető fontosságú olyan szövetségi berendezkedésű tagállamban, mint Belgium, ahol a kiadásokkal kapcsolatos döntések jelentős részét szubnacionális kormányzatok hatáskörébe utalták. A 2013-ban aláírt együttműködési megállapodás ellenére továbbra sincs hivatalos megállapodás a többéves költségvetési célokról a kormányzat valamennyi szintjén, ami megnehezíti a költségvetési koordinációt. Belgium a középtávú költségvetési-strukturális terve részeként és a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbításának alátámasztása érdekében vállalta, hogy a költségvetési koordinációval kapcsolatos kihívás leküzdésére irányuló reformot hajt végre.

A legjelentősebb szakpolitikai kihívások

(26) Az idősödésről szóló 2024. évi bizottsági jelentés ([22]) szerint a tartós ápolásra-gondozásra fordított közkiadások 2022-ben a GDP 2,3 %-át tették ki (az uniós átlag 1,7 % volt), emiatt Belgium azon országok közé tartozott, ahol az Unión belül a legmagasabbak a tartós ápolásra-gondozásra fordított kiadások. Az előrejelzések szerint a tartós ápolásra-gondozásra fordított kiadások 2070-re GDP-arányosan 1,7 százalékponttal emelkednek, szemben az Unión belüli 0,8 százalékpontos átlagos növekedéssel, ami fokozza a hosszú távú költségvetési fenntarthatósági kockázatokat Belgiumban. A rendelkezésre álló adatok arra engednek következtetni, hogy a brüsszeli régióban és Vallóniában magas a független vagy enyhe mértékben gondozásra szoruló, bentlakásos intézményekben élő egyének aránya. Ezenkívül a bentlakásos intézményekben szükségtelenül vagy legalábbis idő előtt elhelyezett idősek aránya továbbra is magas, bár az elmúlt évtizedben csökkent. A szövetségi kormányzati hatóságok reformokat indítottak annak érdekében, hogy költséghatékonyabbá tegyék a különböző gondozási környezetek alkalmazását, különösen a bentlakásos gondozás szükségtelen vagy idő előtti igénybevételének elkerülése és késleltetése érdekében. Ezeket az intézkedéseket hatásos fellépések révén kellene végrehajtani, különösen bizonyos tartós ápolási-gondozási lehetőségek, például az intézményi gondozás költséghatékonnyá tétele érdekében, egyúttal gondoskodva arról, hogy az ápoláshoz-gondozáshoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfizethető maradjon.

(27) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan segítenek hathatósan kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. A REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv e szoros időkereten belüli eredményes végrehajtása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a zöld és a digitális átállás nyomán – a társadalmi méltányosság biztosítása mellett – javuljon Belgium hosszú távú versenyképessége. A NextGenerationEU – A 2026-ig tartó út című, 2025. június 4-én elfogadott bizottsági közlemény egyértelművé teszi az eszköz lezárására alkalmazandó ütemtervet, és annak érdekében, hogy 2026. augusztus 31-ig a lehető legtöbbet ki lehessen hozni a végrehajtásból, iránymutatást nyújt a tagállamoknak többek között arra vonatkozóan, hogy miként egyszerűsíthetik tovább helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, meghatározza, hogy milyen főbb lehetőségeket mérlegelhetnek azok felülvizsgálatakor, és hangsúlyozza, hogy az utolsó kifizetési kérelmek 2026-ban történő benyújtása előtt gondos közös tervezésre van szükség. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(28) Belgiumban felgyorsult a kohéziós politikai programok, azaz az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA) és az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) nyújtott támogatásokból finanszírozott programok végrehajtása. Továbbra is törekedni kell a programok gyors végrehajtására, ugyanakkor ügyelni kell a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Belgium a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése – és ezzel egyidejűleg a társadalmi kohézió fokozása – érdekében. Ugyanakkor Belgium továbbra is kihívásokkal néz szembe többek között a versenyképesség, a regionális egyenlőtlenségek – ezen belül a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata tekintetében, amelyet egyes régiókban súlyosbít a lakáspiaci helyzet, a munkaerőpiachoz és az aktivizálási intézkedésekhez való hozzáférés –, a készségfejlesztés és a minőségi oktatás terén. Az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([23]) 18. cikkével összhangban Belgiumnak a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként

([22]) Európai Bizottság és Gazdaságpolitikai Bizottság, 2024. évi jelentés az idősödésről, elérhető a következő internetcímen: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat. A Bizottság 2025. április 1-jén elfogadott javaslata ([24]) értelmében 2025. március 31. utánra tolódott az a határidő, amelyen belül az egyes programok tekintetében esedékes félidős felülvizsgálat eredményeinek értékelését be kell nyújtani. A javaslat emellett rugalmassági mechanizmusokat biztosít a programok végrehajtásának felgyorsításához, továbbá ösztönzőket ad a tagállamoknak ahhoz, hogy kohéziós politikai forrásokat különítsenek el öt, uniós szinten kiemelt stratégiai területre – nevezetesen a stratégiai technológiai versenyképességre, a védelemre, a lakhatásra, a vízgazdálkodás rezilienciájára és az energetikai átállásra –, valamint a kiemelt ágazatokban a készségekbe történő beruházásokra, továbbra is a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyekre összpontosítva az ESZA+ programokban.

(29) A Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) lehetőséget kínál az egyik legfontosabb uniós stratégiai prioritásba történő beruházásra, és ezáltal az EU versenyképességének fokozására. A STEP végrehajtása 11 meglévő uniós alap keretében valósul meg. A tagállamok az InvestEU programhoz is hozzájárulhatnak a kiemelt területeken megvalósuló beruházások támogatása céljából. Belgium optimális módon élhetne az ezen kezdeményezések nyújtotta lehetőségekkel a kritikus technológiák – többek között a tiszta és erőforrás-hatékony technológiák – fejlesztésének vagy gyártásának támogatására.

(30) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és egyéb uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túlmenően Belgiumnak a többi kihívás terén is hatékony lépéseket kell tennie, nevezetesen az innováció, az üzleti környezet, a szabályozás és igazgatás terhei és bonyolultsága, a szolgáltatási ágazatot érintő korlátozások, az ipar és a közlekedés dekarbonizációja, a megújuló energiaforrások elterjedése, a fosszilis tüzelőanyagok támogatása, a túlzott mértékű nitrogénlerakódás, a munkaerőhiány és a strukturális munkaerőhiány, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja, az oktatási rendszer és a tanári szakma kapcsán.

(31) Noha Belgium az EU innovációs éllovasai közé tartozik, és nagy fokú K+F-intenzitással rendelkezik, a belga K+F-tevékenység néhány iparágban és nagyvállalatnál összpontosul. Ezenkívül éppen a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező vállalatok nem részesülnek nagymértékű adókedvezményben. Az innováció terén nyújtott teljesítmény erősítéséhez és a termelékenység tartós növekedéséhez élénkíteni kellene az ismeretek terjedését a gazdaság különböző ágazatai között. Úgy tűnik, hogy kínálkozik még lehetőség a kutatás és az innováció állami támogatásának hatékonyabbá és eredményesebbé tételére, különösen a kiszorítási hatások elkerülésével és a gyorsan növekvő vállalkozásoknak történő forrásjuttatás fokozásával. Ezenfelül Belgiuman a kis mértékű foglalkoztatási mobilitás – ami olyan tényezőknek tudható be, mint a szolgálati idő szerinti magas díjazás és a bérek csekély átláthatósága – szintén korlátozza az innováció átterjedését a gazdaság többi részére.

(32) A versenyképességi iránytűben meghatározottak szerint valamennyi uniós, nemzeti és helyi intézménynek komoly erőfeszítéseket kell tennie a szabályok egyszerűsítése és az adminisztratív eljárások felgyorsítása érdekében. A Bizottság ambiciózus célokat tűzött ki e tekintetben: ezek szerint legalább 25 %-kal – a kkv-k esetében pedig legalább 35 %-kal – kell csökkenteni az adminisztratív terheket. A Bizottság továbbá új eszközöket hozott létre e célok elérése érdekében, ideértve a meglévő uniós jogszabályok szisztematikus stressztesztjét és az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd javítását. E törekvés jegyében Belgiumnak is lépéseket kell tennie. A vállalkozások 71 %-a úgy véli, hogy az adminisztratív eljárások összetettsége problémát jelent belgiumi üzleti tevékenységük szempontjából ([25]). Belgium üzleti környezetét rontják a szabályozásból eredő jelentős terhek és a nagy fokú összetettség. A vállalkozásokra jelentős adminisztratív teher hárul, különösen az adó- és a munkaügyi jogszabályok tekintetében. Belgiumban viszonylag magasak azok a költségek, amelyekkel a kkv-k szembesülnek a munka- és adójogi rendszereknek való megfelelés során, különösen azoknál a vállalatoknál, amelyeknek több regionális rendszert kell kezelniük. Emellett Belgiumban az egyik legalacsonyabb az üzleti dinamizmus az Unióban ([26]). A vállalkozásalapítási arány a közelmúltbeli növekedés ellenére változatlanul alacsony, különösen az alkalmazottakat is foglalkoztató vállalkozások esetében. Belgiumban a gyorsan növekvő vállalkozások aránya jelentősen elmarad az uniós átlagtól. A szolgáltatási ágazatban alkalmazott jelentős kereskedelmi korlátozások szerepet játszhatnak az üzleti dinamizmus gyengülésében. Indokolt lenne intézkedéseket hozni a szabályozott szakmákra vonatkozó korlátozások feloldására. A 2023–2024-es termékpiaci szabályozás szerint Belgium a legtöbb szakmára – nevezetesen az építészekre, a könyvelőkre és az ingatlanügynökökre – vonatkozóan több korlátozást alkalmaz. Az említett szakmák és a jogászok esetében továbbra is különösen szigorúak a belépési követelmények.

([24]) Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról – COM(2025) 123 final.

([25]) „Businesses" attitudes towards corruption in the EU" („Businesses" attitudes towards corruption in the EU' (''), Eurobarométer gyorsjelentés (2024. április).

([26]) Belga Nemzeti Bank, A versenyképességi eredménytábla mutatói, 2024. évi jelentés.

(33) Emellett az ipari felhasználású villamos energia ára Belgiumban jelentősen magasabb, mint a gázé. Mivel Belgium üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 30 %-a a feldolgozóiparból származik, további ösztönző feltételek szükségesek az ipari folyamatok dekarbonizálásához és tisztább energiára való átálláshoz. A körforgásos gazdaság gyakorlatainak és a fenntartható ellátási láncoknak az előmozdítása szintén segíthet az ipari energiakereslet csökkentésében. A légi közlekedési és a tengerhasznosítási ágazatból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás – ezen belül a nemzetközi közlekedési tevékenységekhez kapcsolódó üzemanyag-fogyasztás – jóval meghaladja az uniós átlagot ([27]). A vasúti közlekedés nem eléggé vonzó lehetőség sem a személyszállítás, sem az árufuvarozás szempontjából, és a személygépkocsik száma folyamatosan növekszik, emiatt pedig magasak a forgalmi torlódásokból fakadó költségek. A közlekedést fenntarthatóbbá tenné az összes járműtípusra vonatkozó differenciáltabb úthasználati díjak felszámítása, a tömegközlekedésbe történő további beruházás, valamint az autómegosztás és az aktív mobilitás előmozdítása.

(34) A megújuló energia végsőenergia-fogyasztáson belüli részaránya mindössze 14,7 % volt 2023-ban, tehát a megújuló energiaforrások elterjedésének mértéke a legalacsonyabbak között van az EU-ban. Belgiumnak jelentős erőfeszítéseket kell tennie, hogy 2030-ra elérje a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 21,7 %-os célt, amely továbbra is elmarad a 2030-ra vonatkozó uniós célhoz Belgiumtól várt hozzájárulásától. Bár a villamosenergia-hálózat napenergia-termeléssel kapcsolatos szűk keresztmetszete komoly problémává vált, nem érkezett bejelentés új szárazföldi hálózati beruházásokról. Emellett Belgium szabályozási kerete továbbra is akadályozza rugalmas erőforrások, például keresletoldali válasz és tárolás fejlesztését. A villamosenergia-hálózati infrastruktúrába való beruházással és az engedélyezési eljárások felgyorsításával előmozdítható lenne a megújuló energiaforrások elterjedése. Emellett támogatni lehetne az energiamegosztást, az energia-önellátást és a keresletoldali rugalmasságot. Noha Belgiumban viszonylag nagy az atomenergia részaránya az energiaszerkezetben, a háztartási villamosenergia-árak a gázéhoz és a fűtőolajéhoz képest mégis magasak, ami akadályozza a villamos energiára való átállást és a környezetbarátabb fűtési rendszerekre való áttérést. A jövedéki adóknak a villamos energiáról a fűtőolajra és a gázra való áthelyezésével a fosszilis tüzelőanyagoknál megfizethetőbbé lehetne tenni a villamos energiát.

(35) Belgium a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódóan jelentős támogatásokat nyújt, amelyeket 2030 előtt nem tervez kivezetni. A belga hatóságok közelmúltbeli jelentése ([28]) szerint a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen szövetségi támogatása 12 milliárd EUR-ra (a GDP 2,4 %-a) volt tehető 2021-ben. Különösen a fosszilis tüzelőanyagokhoz nyújtott azon támogatások kivezetését kellene prioritásnak tekinteni, amelyek nem kezelik célzottan az energiaszegénységet, nem kezelnek valódi energiabiztonsági aggályokat, hátráltatják a villamosítást, és nem kulcsfontosságúak az ipari versenyképesség szempontjából. Belgiumban a fosszilis tüzelőanyagok támogatása, például a fűtőolajra és a kereskedelmi célú dízelüzemanyagra vonatkozó kedvezményes jövedéki adók, a vállalati üzemanyagkártyák és a gázra vonatkozó kedvezményes héa gazdaságilag nem hatékony, állandósítja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget, és nem járulnak hozzá Belgium éghajlat-politikai kötelezettségvállalásaihoz. A fosszilis tüzelőanyagok támogatása emellett visszafogja az épületek energetikai felújítását, és fennáll annak a kockázata, hogy Belgium nem teljesíti a 2030-ra kitűzött felújítási és energiahatékonysági céljait. Az energetikai átállás felgyorsításában segítene, ha Belgium növelné az energetikai felújításba történő beruházás jelenlegi szintjét, és a beruházásokat szakpolitikai reformokkal egészítené ki annak érdekében, hogy az energetikai felújításra és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású fűtési megoldásokra való ösztönzésre helyezze át a hangsúlyt.

(36) A vízminőség és a természetkárosodás komoly aggodalomra ad okot, mivel Belgiumban a legtöbb víztestet diffúz szennyezőforrások érintenek. A biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti az ökoszisztéma-szolgáltatásoktól nagymértékben függő gazdasági ágazatokat. A természetalapú megoldások döntő fontosságúak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia kialakításához és a gazdaság szélsőséges időjárási események hatásaival szembeni védelméhez. Az intenzív mezőgazdaságból, különösen az állattartásból nagy mennyiségű szennyező anyag jut a levegőbe, a talajba és a vízbe. A villamosenergia-termelés, a fémágazat és a vegyianyag-gyártás szintén szennyezést okoz. A flamand kormány ugyan elfogadta a nitrátokra vonatkozó hetedik cselekvési program felülvizsgált változatát, további intézkedésekre van szükség a felszíni vizekbe jutó tápanyagok és vegyi anyagok mennyiségének csökkentése, valamint a gazdálkodás fenntarthatóbbá tételének elősegítése érdekében.

(37) A betöltetlen álláshelyek aránya jelenleg Belgiumban az egyik legmagasabb az EU-n belül (2024-ben 4,1 %, szemben a 2,3 %-os uniós átlaggal), és a munkáltatók számára nehézséget okoz a megfelelő készségekkel rendelkező munkavállalók felvétele. A munkaerőhiány és a képzett munkaerő hiánya akadályozza az üzleti és beruházási tevékenységet, többek között a zöld és a digitális átállás terén is. A foglalkoztatottak népességen belüli arányát tekintve azonban jelentős regionális különbségek mutatkoznak, és lehetőség van a régiók közötti munkavállalói mobilitás fokozására. Folyamatosan gondot kell fordítani a hátrányos helyzetű csoportok – köztük az alacsonyabb iskolai végzettségűek, az idősebb munkavállalók, a migráns hátterűek és a fogyatékossággal élők – integrálása. Ez lehetőséget kínál a munkaerő-aktivizálási politikák eredményességének növelésére, különösen az állami foglalkoztatási szolgálatok hatékonyabbá tétele, valamint a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációját segítő intézkedések pontosabb célzása révén. A strukturális munkaerőhiányra is magyarázatot ad, hogy a felnőttek körében alacsony a továbbképzésben és átképzésben részt vevők aránya.

([27]) EU transport in figures: Statistical pocketbook 2024 (Az uniós közlekedés számokban: 2024. évi statisztikai zsebkönyv).
([28]) FPS Finance (2024), Inventory of federal fossil-fuel subsidies (A fosszilis tüzelőanyagok szövetségi támogatásának jegyzéke).

(38) Az oktatásra fordított jelentős közkiadások ellenére romlottak a tanulási eredmények, a kiválóan teljesítők aránya pedig meredeken zuhant ([29]). A társadalmi-gazdasági és a migráns háttér továbbra is fontos előrejelzője a tanulók teljesítményének. Noha valamennyi közösség nagyszabású reformokat folytat az említett kihívások kezelése érdekében, segítene az egyenlőtlenségek és a romló tanulmányi teljesítmény kezelésében az osztályismétlési politikák további felülvizsgálata, valamint nagyobb rugalmasság biztosítása a tanulóknak az általános és a szakképzési pálya közötti váltásban. Valamennyi tanuló – köztük a hátrányos helyzetű csoportokba tartozók – alapkészségeinek fejlesztése elengedhetetlen a munkaerőpiaci kilátásaik javításához. A munkaerőhiány leküzdhető egyrészt a műszaki jellegű szakmákban a szakképzés munkaerőpiaci relevanciájának erősítésével, másrészt az információs és kommunikációs technológiai (IKT), illetve természettudományi, technológiai, műszaki tudományi és matematikai (STEM) tanulmányokat folytató diákok, valamint a szakképzésben és a felsőoktatásban végzettek számának növelésével. A tanárhiány továbbra is kritikus az egész országban, és aránytalanul érinti azokat az iskolákat, ahol nagyobb a hátrányos helyzetű tanulók aránya ([30]). Határozottabb fellépés indokolt a tanári szakma fellendítése, különösen a munkahelyek stabilitásának biztosítása, valamint a vonzó és differenciált karrierlehetőségek biztosítása révén.

(39) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2025-ben azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2025. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Belgium esetében a 2., a 3., a 4. és az 5. ajánlás elősegíti a versenyképességről szóló első euroövezeti ajánlás végrehajtását, a 4. és az 5. ajánlás elősegíti a rezilienciáról szóló második euroövezeti ajánlás végrehajtását, az 1. ajánlás pedig elősegíti a makrogazdasági és pénzügyi stabilitásról szóló harmadik euroövezeti ajánlás végrehajtását a 2025. évi ajánlásban foglaltaknak megfelelően,

AJÁNLJA, hogy Belgium 2025-ben és 2026-ban hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Az Európai Tanács 2025. március 6-i következtetéseivel összhangban – az adósságfenntarthatóság biztosítása mellett – összességében növelje a védelmi és biztonsági kiadásokat és fokozza az általános védelmi készültséget. A túlzott hiány megszüntetése érdekében igazodjon a nettó kiadásoknak a Tanács által 2025. június 20-án ajánlott maximális növekedési rátájához, és a nemzeti mentesítési rendelkezés alapján biztosított engedményt a védelmi kiadások növelésére használja fel. Hajtsa végre a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformokat és beruházásokat a 2025. június 20-i tanácsi ajánlásban foglaltaknak megfelelően. Tegye költséghatékonyabbá a tartós ápolási-gondozási rendszert, egyúttal gondoskodva arról, hogy az ápoláshoz-gondozáshoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfizethető maradjon.

2. Tekintettel az (EU) 2021/241 rendelet szerinti reformok és beruházások időszerű végrehajtására alkalmazandó határidőkre, gondoskodjon a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásáról. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok (ERFA, IÁA, ESZA+) végrehajtását, adott esetben építve a félidős felülvizsgálat által kínált lehetőségekre. A versenyképesség javítása érdekében optimálisan vegye igénybe az uniós eszközöket, többek között az InvestEU program és a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által biztosított lehetőségeket.

3. Az üzleti környezet és az üzleti dinamika fejlesztése érdekében egyszerűsítse a szabályozást, javítsa a szabályozási eszközöket, és csökkentse az adminisztratív terheket, továbbá számolja fel a kereskedelem és a verseny akadályait, különösen a szolgáltatási ágazatban és a szabályozott szakmákban. Fokozza az innováció terjedését azáltal, hogy a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező vállalatokat célozza meg. Ehhez kapcsolódóan mozdítsa elő a munkavállalók foglalkoztatási mobilitását.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőséget, többek között az energiahatékonysági fejlesztések fokozásával és a fosszilis tüzelőanyagok épületekben való felhasználásának csökkentésével, valamint az ipar dekarbonizációra való további ösztönzésével. Teremtsen ösztönző feltételeket a tömegközlekedés, az alacsony kibocsátású közlekedés és az aktív mobilitás használatának és kínálatának növelése érdekében, és számolja fel annak akadályait. Gyorsítsa fel a megújuló energiák elterjedését, és korszerűsítse a villamosenergia-hálózati infrastruktúrát az engedélyezési eljárások további egyszerűsítésével, a megújulóenergia-létesítményekbe történő beruházások élénkítését célzó jogi keretek elfogadásával és az energiamegosztás megkönnyítésével. Tegyen konkrét lépéseket a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetésére, különösen a közlekedési és fűtési ágazatban, többek között a jövedéki adóknak a villamos energiáról a fosszilis tüzelőanyagokra való áthelyezésével. Hozzon további intézkedéseket a fenntartható mezőgazdaság terén a vízminőség javításával és a tápanyagveszteség csökkentésével.

([29]) Az OECD 2022. évi nemzetközi tanulói teljesítménymérése.

([30]) Gambi, L., & De Witte, K. (2023), The uphill battle: The amplifying effects of negative trends in test scores, COVID-19 school closures and teacher shortages (Szélmalomharc: a teszteredményekben jelentkező negatív tendenciák, a Covid19 miatti iskolabezárások és a tanárhiány erősítő hatásai). FEB Research Report Department of Economics.

5. Kezelje a munkaerőhiányt és a strukturális munkaerőhiányt, többek között a zöld és a digitális átállás terén. Fokozza az aktív munkaerőpiaci intézkedések eredményességét és javítsa azok célzottságát a hátrányos helyzetű csoportok – különösen az alacsony iskolai végzettségűek, az idősebb munkavállalók, a migráns hátterűek és a fogyatékossággal élők – munkaerőpiaci integrálásának javítása érdekében. Javítsa az oktatási és képzési rendszerek teljesítményét és méltányosságát, valamint fokozza a munkaerőpiaci relevanciájukat, különösen az IKT- és a STEM-területeken. Folytassa a tanári szakma megerősítését célzó reformokat a tanárok számára rugalmasabb és vonzóbb karrierlehetőségek kialakításával.

Kelt Brüsszelben, 2025. július 8-án.

a Tanács részéről

az elnök

S. LOSE